

A Szivárvány Evangélikus-Keresztyén Óvoda Pedagógiai programja

Készítették:

Fodorné Pecznyik Zsuzsa óvodavezető

Fábiánné Kizur Anikó óvónő

Tagai Istvánné óvónő

Szakértő:

Lakatosné Hachbold Éva

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezető	2.
II. Gyermekkép, óvodakép	2.
III. Nevelési koncepciónk	4.
IV. Az óvodai nevelés általános feladatai	5.
1. Az egészséges életmód alakítása	5.
2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	6.
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	8.
V. Az óvodai élet megszervezésének elvei	9.
1. Személyi feltételek	9.
2. Tárgyi feltételek	10.
3. Az óvodai élet megszervezése	10.
a) Éves ritmus	11.
b) A hét ritmusa	12.
c) Napirend	12.
d) Nyitva tartás, szünidők	13.
4. A gyermekek és az óvodai csoportok fejlődésének ellenőrzése és értékelése	13.
5. Az óvoda kapcsolatai	14.
a) Együttműködés a szülőkkel	14.
b) Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata	15.
c) Az óvoda és az iskola kapcsolata	15.
d) Óvoda Alapítvány	15.
e) Egyéb kapcsolatok	16.
VI. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	17.
1. Játék	17.
2. Verselés, mesélés	18.
3. Hittan	20.
4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	21.
5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	23.
6. Mozgás	24.
7. A külső világ tevékeny megismerése	25.
8. Munka jellegű tevékenységek	28.
9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	30.
VII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	31.
VIII. A gyermekek védelme	33.
Jegyzék – Kötelező eszköz és felszerelés	35.

Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

Szivárvány Evangélikus-Keresztyén Óvoda

Az óvoda címe, telefonszáma:

2142 Nagytarcsa, Rákóczi út 50.

Tel: 28-451-055

Az óvoda fenntartója:

Evangélikus Egyházközség

2142 Nagytarcsa, Sztehlo G. u. 1.

Tel: 28-450-177

Óvodai csoportok száma: 3

I. BEVEZETŐ

Helyi nevelési programunkat az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási törvénye valamint a törvényi hivatkozásban megjelölt hatályos jogszabályok alapján készítettük el.

Nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul a gyermeki jogok és az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Programunk sajátossága a keresztyén szellemű nevelés.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekképünk

Úgy tekintünk a gyermekekre, mint

- aki Isten teremtménye, individuum és szociális lény
- akiben Isten lelke lakozik
- akinek életével Istennek célja van és ehhez különböző képességekkel és adottságokkal ruházta fel.

Az ember hármass megváltozottságú, testi-lelki-szellemi lény, életkoronként változó jellemzőkkel és fejlettséggel.

Fejlődő személyiség, fejlődését a genetikai adottságok, az érés és az őt körülvevő személyi és tárgyi környezet határozza meg. Nagyon fontos a szeretetteljes, elfogadó, pozitív környezeti hatás, mert ez kedvezően hat a gyermek érzékelésére és érdeklődésére. Úgy gondoljuk, csak a változatos, ingergazdag környezet hívja elő a gyermek belső aktivitását, ez a feltétele fejlődésének.

Az ingergazdag környezet csak bizonyos szabadsággal társulva töltheti be személyiségfejlesztő szerepét. Ez alatt a mozgás, a megismerés, a kipróbálás, a kérdezés, a tévedés és javítás lehetőségét, a választás szabadságát értjük.

Mivel a gyermek a pszichikai világot is érzékeli, fontosnak tartjuk, hogy óvodánkban olyan felnőttek vegyék körül a gyermekeket, akik hitelesen közvetítik feléjük a keresztyén értékeket.

Nevelőtestületünk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Óvodaképünk

1991-ben a Nagytarcsai Egyházközség visszaigényelte ingatlanját, melyen egy óvodaépület állt. A Presbitérium döntése alapján az intézményt eredeti rendeltetésének megfelelően a gyülekezet működtette tovább. Így lehetőség nyílt arra, hogy a keresztyén nevelés ne csak a hittan foglalkozásokon valósuljon meg, hanem áthassa az óvodai élet egészét. Az egyházi óvoda reménységünk szerint a gyülekezet utánpótlásának egyik fontos része.

Fontosnak tartjuk, hogy az intézményünkbe beíratott gyermekek szülei elfogadják a keresztyén értékrendet, hiszen az óvoda csak a családokkal együttműködve tudja biztosítani az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Intézményünk szakmailag önálló, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Óvodánknak a „Szivárvány” nevet választottuk, ez szimbóluma lehet

A/ a gyermekekről alkotott képünknek: mint a szivárvány színei, a gyermeki személyiség is oly sokféle, elfogadás, szeretet és bizalom övezi.

B/ nevelési elveinknek: ennek megfelelően mi is a nevelés-oktatás sokszínűségére törekszünk, nevelőmunkánk a gyermek személyiségéhez igazodik.

C/ biztatást is jelent: emlékeztet arra, hogy Isten nem hagy el bennünket.

Óvodánk fő funkciói:

A/ óvó-védő funkció (nem csak testi, hanem mentális értelemben is – a gyülekezettel együttműködve)

B/ nevelő-személyiségfejlesztő funkció az egyéni készségek és képességek kibontakoztatásával (a keresztyén nevelés szellemében)

C/ szociális funkció (biztonságos, derűs légkörben mintegy nagy keresztyén család érzését keltve a gyermekekben)

Óvodánkba elsődlegesen evangélikus gyermekeket iratnak be, de rajtuk kívül más vallású és nem keresztyén szülők gyermekeit is fogadjuk. Nevelésünk befogadó, valamennyi gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Örülünk annak, hogy a keresztyén értékeket minden család felé közvetíthetjük.

A gyermekek változatos környezetből érkeznek óvodánkba. Községünkben kétféle településforma létezik, a falusi és a lakótelepi forma. A lakótelepről érkezőknek az ismeretek gazdag tárházát jelenti a falusi környezet. A kertés házban élő gyermekek maguk is nagy

ismeretanyaggal rendelkeznek a környezetismeret témakörein belül. Nevelési munkánk során segítjük a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Örömről szolgál, hogy a környező településekről és a fővárosból is tudunk fogadni gyermekeket. Így óvodánk „körzeti” szerepet is betölt az egyházi nevelés területén.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

III. NEVELÉSI KONCEPCIÓNK

Nevelési céljaink és feladataink

Óvodai nevelésünk **célja**, hogy megalapozzuk egy testi-lelki-szellemi-szociális értelemben egészséges személyiség kialakulását, amely majdan képes lesz felismerni és kibontakoztatni saját adottságait. A fejlesztés során figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat.

Nevelési céljaink eredménye csak a későbbi életszakaszokban mutatkozik meg, az óvodáskorban az alapozás a legfontosabb.

Feladataink:

1. Testi nevelés terén:
 - annak biztosítása, hogy a gyermek pozitív módon viszonyuljon önmagához
 - egészséges életmód szokásainak megalapozása
 - a másik ember és a máság elfogadására nevelés
2. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés terén:
 - érzelmi biztonság nyújtása
 - keresztyén világvé meg alapozása
 - pozitív személyiségvonások erősítése (szeretet, bizalom türelem, empátia)
3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés terén:
 - tudatos, tervszerű fejlesztés az egyéni különbségek figyelembe vételével
 - gyermek fejlődésének nyomon követése
 - az iskolába lépéshez szükséges készségek, jártasságok kialakítása

Mivel minden gyermek más és más, az óvónők az egyes gyermek sajátosságait szem előtt tartva, derűs, szeretetteljes légkört biztosítva igyekeznek elősegíteni a személyiségfejlődést.

Ez magában foglalja a testi kontaktust (kisgyermek ölbe vétele, dajkálása), a lelki biztonság nyújtását (feltétlen szeretet) és a gyermeki érés kibontakozásának biztosítását. Ez utóbbi nem csak az ingergazdag, cselekvésre és gondolkodásra készítő környezetet jelenti, hanem védelmet is a túlterheléssel szemben. Az érzelmi biztonság a feltétele a gyermek pszichikus, mentális és szociális fejlődésének is.

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

1. Az egészséges életmód alakítása

Testápolás:

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek higiéniai szükségletei kialakuljanak, szokássá váljanak. A gyermekek megfelelő higiéniai szokásának kialakítása és nevelése a szülők, óvónők, dajkák segítségével, közreműködésével történik. A kultúráltan kialakított mosdó helyiség lehetővé teszi, hogy gyermekeink nyugodtan végezhessék szükségleteiket, biztosítjuk az intimitást.

Minden gyermek saját törülközőt, fésűt, fogmosó poharat, fogkefét használ.

Öltözködés:

Az öltözködéskor is figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, egyéni bánásmódot alkalmazunk, fokozatosan neveljük őket az önállóságra. Az öltözőben megfelelő kényelmes helyet biztosítunk a ruhák, cipők elhelyezéséhez.

Kialakítjuk a helyes öltözködés szokásait a szülők segítségével.

Így: - öltözködésük legyen az időjárásnak, hőmérsékletnek megfelelő, réteges

- kényelmes, praktikus
- tiszta, esztétikus

Étkezés:

Fontos feladatunk a kultúrált étkezési szokások kialakítása és a kultúrált környezet megteremtése.

Az étkezések a napirendben meghatározott időben történnek.

A zökkenőmentes étkezések lebonyolítása érdekében a dajka segítséget nyújt. Figyelembe vesszük a gyermekek étkezési szokásait, nem kényszerítjük a feltálatl étel elfogyasztására, nem sűrgetjük őket. Az egyéni étkezési igényeket (ételallergia) a főzőkonyhával egyeztetve igyekszünk figyelembe venni. Az egy asztalnál ülők csendesen beszélgethetnek egymással. (Egy héten egyszer gyümölcsnapot tartunk. Kiegészítjük az étrendet, így több vitaminhoz juttatjuk a gyermekeket.)

Mozgásigény kielégítése, testi képességek fejlődésének segítése

A mozgásigény kielégítése napi feladatunk.

Az óvoda hatalmas udvara, kertje, mászókaái, hintái, labdajátékokra alkalmas pályája erre nap mint nap kitűnő lehetőséget biztosít a gyermekek számára minden évszakban.

A tornaszobában is jó lehetőség van a mindennapos és hosszabb testnevelés foglalkozások megtartásához.

A gyermekek játékidőben is bármikor használhatják az ügyességi és sportszereket.

Ezenkívül séták, évszakonkénti kirándulások teszik lehetővé a gyermekek edzését.

Pihenés, alvás, egészségvédelem:

Pihenési időben biztosítjuk az optimális feltételeket: hely, idő, eszköz. Tiszteletben tartjuk szokásaikat, az otthonról hozott kedvenc tárgyaikkal alhatnak. A pihenés mindig mesével, esetleg énekkel kezdődik (óvónő). Ez jó hangulatot, megfelelő légkört biztosít. Lehetőséget

teremtünk arra, hogy a gyerekek alvásigényüknek megfelelően kevesebbet vagy többet alhassanak. A kipihent gyerekek halkan, nyugodtan tevékenykedhetnek.

A betegségek megelőzése céljából figyelünk a réteges, megfelelő öltözködésre, a szellőztetésre, a friss levegőn való tartózkodás megfelelő arányára. A gyermekeket óvjuk az időjárás viszontagságitól.

Az épületen belül és a játszóudvaron biztonságos környezetet alakítunk ki, a játékeszközök állapotát rendszeresen ellenőrizzük. Baleset vagy betegség esetén azonnal értesítjük a szülőket, szükség esetén ellátásban (lázcsillapítás, elsősegély nyújtás, orvosi ellátás biztosítása) részesítjük a gyermekeket.

A gyermekek testi-lelki egészségnek megőrzése érdekében szükség esetén szakemberek segítségét is igénybe vesszük (pszichológus, mozgás terapeuta, fejlesztő pedagógus, védőnő).

Környezettudatos magatartás megalapozása

A felnőttek jó példáján keresztül alakítjuk ki a gyermekek környezettudatos szokásrendszerét. Az óvodai élet minden területén kihasználjuk a környezet védelméhez kapcsolódó nevelési lehetőségeket, igyekszünk megalapozni a teremtett világ iránti felelősséget. Az óvodai élet tevékenységi formái közül a külső világ tevékeny megismertetése és a keresztény szellemű nevelés nyújt erre leginkább lehetőséget.

2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermek életében az érzelmek fontos szerepet töltenek be.

- Képes átélni a környezetében élő személyek gondolatait, érzelmeit.
- Leginkább érzelmein keresztül alakítható, fejleszhető.
- Magatartása érzelemvezérelt.

A fentiek miatt elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket kiegyensúlyozott, szeretetteljes, otthonos, derűs légkör vegye körül. Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonság kialakítását, melynek alapja az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka és a gyermek-gyermek közötti pozitív kapcsolat.

A felnőtt-gyermek kapcsolat kiépítését már az óvodába lépés előtt megkezdjük. Biztosítjuk az óvodai környezettel, az óvodában dolgozó felnőttekkel és a gyermekekkel való ismerkedést, melynek a szülő is aktív részese lehet. (Ilyen pl. a már hagyománnyá vált Mikulás-napi játszóház.) Erre az alkalomra a leendő óvodásaink is eljönnek szüleikkel.

Beiratkozás után, a rendszeres óvodába járás előtt a szülők bejöhethetnek a gyermekekkel, együtt játszhatnak a többiekkel.

A beszoktatás során megteremtjük a lehetőséget a szülőktől való fokozatos elszakadásra. A szülő ott lehet a gyermekkel az óvodában az első napokban. Ez az időszak meghatározója a későbbi gyermek-szülő-óvónő kapcsolatnak.

Egész óvodai nevelés időszakában arra törekszünk, hogy a gyermekeknek pozitív viszonyuk alakuljon ki

- az óvónővel
- a többi gyermekkel
- a Mennyei Atyával
- környezetükkel.

Szocializáció

A család az a hely, ahol a gyermekeknek a szülők segítségével meg kell tanulniuk, hogyan lehet a problémákat megoldani, itt ismerik meg az együttélés első szabályait.

A három év körüli gyermek vágyik arra, hogy ideje egy részét vele egykorúak társaságában töltsse. Ehhez azonban egy sor – számára eddig ismeretlen – szabályt, szokás és normarendszert kell megismernie és elsajátítania. Ezek kialakításánál fontosnak tartjuk a következőket:

Fokozatosság

Az óvodába kerülő gyermekek a családból eltérő értékrenddel érkeznek, ez megnyilvánul magatartásukban és egymáshoz és a felnőttekhez való viszonyukban is.

Ezért nem zúdíthatunk rájuk egy bonyolult szabályrendszert, mert fontos, hogy eligazodjanak a szabályok között és megfelelő idő álljon rendelkezésre az interiorizálódáshoz. Fokozatosan juttatjuk el a gyermekeket egy olyan szabálytudathoz, amely képessé teszi őket az együttélésre, a problémák megoldására, a frusztráció-tűrésre és majd az iskolai követelmények teljesítésére.

Sokrétű alkalmazhatóság

Arra törekszünk, hogy az általunk közvetített értékrend ne csupán egy-egy helyzetben legyen alkalmazható, hanem a gyermek egy olyan általános modellt is kapjon, amelyet szükség esetén bármikor előhívhat és amelynek alapján biztos döntést hozhat.

Betarthatóság (életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vétele)

Sohasem állítunk fel betarthatatlan vagy felesleges szabályokat, arra törekszünk, hogy a gyermekek érezzék: az irányítás és a korlátozások az ő érdekükben vannak. Teret engedünk önkifejező és önérvényesítő törekvéseiknek.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy ők maguk is alkossanak szabályokat, fejlődjék közösségi tudatuk.

Bibliai alapokon nyugvó szabályrendszert alakítunk ki

A Tízparancsolatot már gyermekkorra is érvényesnek tartjuk és ehhez igazítjuk az emberi kapcsolatokat szabályozó rendszerünket, a Mennyei Atyához és a környezethez való viszonyunkat. Az a törekvésünk, hogy a gyermek ismerje és becsülje szűkebb és tágabb környezetét, kialakuljon kötődése a szülőföldhöz. A krisztusi szeretet példája alapján tudja elfogadni önmagát és embertársait.

A szabályok elfogadása és betartása érzelmi alapokon történik, ezért nagyon fontos az óvónő-gyermek szeretetkapcsolata valamint az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja.

Külön figyelmet fordítunk az alacsonyabb fejlettségi szinten álló, a hátrányos helyzetű és a kiemelkedő képességű gyermekek nevelésére, szükség esetén szakember segítségét kérjük.

Közösségi nevelésünk alapja a Krisztusi szeretet, ezt próbáljuk élni és átadni a gyermekeknek.

3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi fejlesztésnél a gyermek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére építünk és változatos tevékenységek biztosításával segítjük elő megismerő tevékenységeinek fejlődését.

Az életkoruknak megfelelő mennyiségű és mélységű ismeretanyag nyújtására törekszünk.

Célunk az alapkészségek és képességek, a kreativitás fejlesztése.

Az érzékszervi-mozgásos megismerés szintjéről a fogalmi szintű megismeréshez igyekszünk vezetni a gyermeket.

Személyre szabott vagy a csoportszinthez igazodó foglalkozással biztosítjuk az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

Ennek érdekében:

- játékos tanulási helyzeteket teremtünk
- biztosítjuk a sokrétű élményszerzési lehetőséget
- komplex ismereteket nyújtunk
- teret adunk a gyermeki fantázia kibontakoztatásának
- lehetőséget biztosítunk a kipróbálásra, tévedésre, újrakezdésre
- olyan attitűdöket alakítunk ki, amelyek képessé teszik a gyermeket az önfejlesztő tanulásra.

Anyanyelvi nevelés

Az óvodába kerülő gyermekek verbális fejlettsége nagyon tág határok között mozog, a családban lezajló kommunikációs folyamatok nagymértékben befolyásolják fejlődését.

Az a tapasztalatunk, hogy a felgyorsult élettempó, a média bevonása a gyermeknevelésbe lelassítják a gyermekek verbális fejlődését és ez a lemaradás gátolja őket az ismeretszerzésben és később az iskolai követelmények teljesítésében.

Emellett egyre több a beszédhibás, a dyslexia és dysgraphia gyanús, valamint a megkésett beszédfejlődésű gyermek is. Mivel a beszédfejlődés alapja az ingergazdag környezet, a megfelelő beszédminta, az interperszonális kapcsolat, úgy gondoljuk, hogy a keresztyén nevelés jó alapot nyújthat ennek fejlesztéséhez. Az anyanyelvi nevelést igyekszünk valamennyi tevékenységi formában megvalósítani.

Területei:

1. Tartalmi (passzív és aktív szókincs bővítése, összefüggő beszéd fejlesztése, metakommunikációs jelrendszer fejlesztése)
2. Formai (hallási figyelem, hallási emlékezet, artikuláció, beszédritmus, hangerő, hangsúly, tempó, hangszín fejlesztése)

Lehetőségei:

Keresztyén erkölcsi nevelésünk alapja a szeretetteljes, egymásra figyelő, türelmes magatartás alakítása, az óvodában meghitt, biztonságot sugárzó érzelmi légkör megteremtése. Ez az alapja a gyermeki közlési vágy kibontakoztatásának is.

A mesék, versek, bibliai történetek, dramatizálások és az óvónői példa az anyanyelvi fejlesztés indirekt eszközei.

Ezekon kívül azonban fontosnak tartjuk a tervszerű, direkt fejlesztést is. A fonémahallás fejlesztésével megfelelő alapokat biztosíthatunk a gyermekek iskolai olvasás-írás tanulásához. Ez játékos formában történik, általában mozgással, ritmussal, akusztikus és vizuális

élménnyel összekapcsolva, így egyszerre elégíti ki a gyermekek játék- és mozgásigényét, valamint megismerési vágyukat.

Óvónőink feladata a személyiség olyan mértékű kibontakoztatása és formálása, melynek eredményeként a gyermekek nyelvi és kommunikációs készsége is megfelel az iskolakészültség követelményeinek.

V. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételek

Óvodánkban 6 főiskolai végzettségű evangélikus óvónő dolgozik, ők a nevelőmunka kulcsszereplői, jelenlétük az óvodai nyitva tartás teljes időszakában biztosított. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Mivel az alacsony óvodapedagógusi létszám nem teszi lehetővé szakmai team-ek létrehozását, ezért érdeklődésünknek megfelelően osztottuk fel egymás között a műveltségi területeket. Ezekkel behatóbban foglalkozunk, szakirányú továbbképzéseken veszünk részt, egymást tájékoztatjuk a hallottakról.

Óvónőink aktívan részt vesznek a gyülekezeti életben is (énekkari tagok, gyermekórát vezetnek, presbiterek).

Fontos szerepe van intézményünkben az óvónői bábcsoportnak, amelynek munkájába szükség esetén a dajkákat, ill. szülőket is bevonunk. Hagyományá vált, hogy ünnepi alkalmakon bábelőadással lepjük meg a gyermekeket.

Óvodánkban három dajka dolgozik, ők főleg a gondozási teendők ellátásában vesznek részt. Ez az egyik olyan terület, ahol szoros kapcsolatba kerülhet felnőtt és gyermek ezért fontos, hogy ők is ugyanazokat az értékeket közvetítik, mint az óvónők.

A lelkész és az óvónők közösen készítik el a hittan foglalkozások terveit, együtt készülnek a gyermekekkel az egyházi ünnepekre. A lelkész jelenléte óvodánkban nem csak a gyermekek hitbeli nevelése szempontjából fontos, hanem a szülők és az óvoda dolgozói hitéletének erősítésében, az élő keresztyén közösség ápolásában.

Ezen kívül egy félállású konyhai dolgozó és egy szintén félállású gazdasági ügyintéző áll intézményünk alkalmazásában.

2. Tárgyi feltételek

Udvar

Két **játszóudvarral** rendelkezünk, ez tág teret nyújt a gyermekek mozgás- és játékigényének kielégítésére. A játékeszközök (homokozó, lengő- és mérleghinta, fészekhinta, mászóakák, csúszda, és babaház) valamint a kerti asztalok és padok is fából készültek, természetes módon illeszkednek a környezetbe.

Az udvarunkon található fák, bokrok, cserjék jó alkalmat adnak a természet változásának megfigyeléséhez, a kerti munkákhoz, madárvédelemhez.

Rendelkezünk a Kötelező eszköz- és felszerelés jegyzékben előírt eszközökkel, az Óvoda Alapítvány segítségével biztosított ezek folyamatos bővítése és cseréje.

Az udvar és a csoportszobák játékeszközei a gyermekek kényelmét, biztonságát szolgálják.

Épület

Óvodánk épülete több szempontból is kedvező helyen, az utcától 25-30 m-re áll. Így gyermekeink kímélve vannak az autók okozta levegőszennyezéstől és az utcai zajoktól is.

Helyiségek: 3 csoportszoba (alapterülete egyenként 52 m²), tornaszoba, 3 kis foglalkoztató, öltöző, 2 gyermekmosdó, WC, melegítőkonyha, tálaló-mosogató, raktár, vezetői iroda, óvónői iroda, elkülönítő, felnőtt vizesblokk.

A csoportszobák, mosdók, gyermeköltözők elhelyezkedése biztosítja gyermekeink számára a családi, biztonságos hangulatot, az óvodai dolgozók számára pedig a megfelelő munkakörnyezetet. A szülők fogadása a nevelői szobában van lehetőség.

3. Az óvodai élet megszervezése

Csoportok beosztása

Vegyes életkorú csoportokat igyekszünk kialakítani, mert a különböző korcsoportok együttélése jobban mintázza a család természetes közegét. Fontosnak tartjuk, hogy a testvérek és a barátok az óvodában is együtt lehessenek. A nagyobb gyermekek a csoport szokásait, napirendjét természetesen hagyományozzák át az utánuk következőkre. Tágabb lehetőség nyílik a szociális kapcsolatok kiépítésére és gyakorlására és az utánpótlásra is.

A családi hangulatot és a gyermekek biztonságérzetét biztosítja a csoportok átjárhatósága. A nap folyamán szabadon választhatnak a különböző csoportokban folyó tevékenységek közül.

Az iskolába készülő gyermekek számára külön helyiséget alakítottunk ki az életkoruknak megfelelő eszközökkel, itt biztosítjuk számukra a nyugodt, elmélyült foglalkozást.

IDŐKERETEK

Az óvodáskorú gyermekek számára az ismétlődő tevékenységek a biztonságérzet egyik alapját jelentik. A kiszámíthatatlan, folyton változó körülmények és események elbizonytalanítják és szorongást keltenek bennük. Ezért a gyermekek életét úgy szervezzük az óvodában, hogy a napoknak, heteknek, hónapoknak, sőt éveknek is meghatározott ritmusuk van. Ezekben a ritmusokban természetesen jelennek meg az egyházi és népi ünnepek, a keresztyén élet szokásai és a vidéki környezet évszakonkénti változásával kapcsolatos tevékenységek. Gyermekeink nem külső szemlélőként, hanem tevékeny résztvevőként élik át mind az ünnepeket, mind a hétköznapokhoz kapcsolódó tevékenységeket. A napi- és hetirendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

a) Éves ritmus

Három meghatározó eleme:

- a természet változása
- az ehhez kapcsolódó emberi tevékenységek
- az egyházi esztendő ünnepei

Mivel az óvodáskorú gyermek nem értheti meg közvetlenül az ünnepek belső tartalmát, ezért főleg érzelmein keresztül, hangulati alapon és jelképekkel próbáljuk számára átélhetővé tenni. (Pl. adventi házikó – várakozás)

Egy-egy évszak hangulatát a terem díszítése, a közösen kialakított élősarok is tükrözi.

A csoportszobában lévő „csendes sarok”-ban található az egyházi ünnepnaptárunk, amely naprakészen jelöli az éppen aktuális vagy soron következő ünnepet. A reggeli áhítatok énekei, a bibliai történetek is kapcsolódnak az adott ünnephez.

Az ünnepek körforgása:

- gyermekek születésnapja
- gyermeknap
- Mikulás
- Farsang
- Anyák napja
- Évzáró
- Egyházi esztendő ünnepei
Advent
Karácsony
Vízkereszt
Böjt
Virágvasárnap
Húsvét
Pünkösd
Aratási hálaadás
Templomszentelés

Az egyházi esztendő ünnepeit a templomban tartjuk, hosszabb-rövidebb készülődés után itt teljesebben ki az ünnep. A közösségi érzésnek egy sajátos formáját élhetik át itt a gyermekek: nem csak egy családnak, egy óvodai közösségnek, hanem egy keresztyén gyülekezetnek a tagjai is, Isten gyermekei.

Alapozó munkánk során csak remélhetjük, hogy gyermekeink olyan közösségi élményt élhetnek át a gyülekezetben, amely későbbi életüket is meghatározza.

b) A hét ritmusa

A keresztyén szellemben nevelt gyermekek nagyon egyszerűen átélhetik a hetek váltakozását: a vasárnap, az ehhez kapcsolódó istentisztelet fordulópontot jelent az időben. Ennek jele pl. a

közös családi istentisztelet, ezen a napon a család együtt van, a gyermek érzelmileg feltöltődhet.

Az óvodában is kezdődhet egy új hét, de nem váratlan helyzetekkel, hiszen a hét különböző napjain meghatározott rendben követik egymást a tevékenységek. (Az óvónők szabadon alakítják ki hetirendjüket.)

A hét ritmusa természetesen kapcsolódik a havi ill. éves ritmushoz, a különböző tevékenységek tartalma ezzel összefüggésben áll.

A hét folyamán a következő területeken szervez foglalkozásokat ill. kezdeményezéseket az óvónő:

- testi nevelés
- zenei nevelés
- vizuális nevelés
- külső világ megismerése, matematikai tapasztalatok szerzése
- irodalmi nevelés
- hittan

A kiscsoportban nem tartunk kötelező foglalkozásokat, a középső és nagycsoportban az óvónő a csoport fejlettségét és az egyes gyermekek fejlődési szintjét figyelembe véve dönti el, hogy adott esetben kötelező vagy kötetlen foglalkozást szervez-e.

A nagycsoportosok részére a gyermekek fejlettségétől függően külön foglalkozásokat szervezünk.

c) Napirend

Óvodánkban a napirend kialakítása az óvónők feladata az alábbi szempontok figyelembe vételével:

- az óvodai élet legfontosabb tevékenységi formája a játék
- az óvodai napnak közös kezdése van (áhítat, imádság)
- minden nap azonos felépítésű, de változatos tartalmú
- az óvodai nap ritmusa alkalmazkodik a család időbeosztásához

A napirend egy példája:

6,00-7,30: A gyermekek fogadása, közös játék a gyülekező teremben

7,30-9,30: Játék és óvónői kezdeményezés, folyamatos reggeli

9,30-9,45: Reggeli kör

9,45-11,30: Közös játék, óvónői kezdeményezés, séta vagy levegőzés

11,30-12,30: Tisztálkodás és ebédelés

12,30-13,00: Készülődés a délutáni pihenéshez

13,00-15,00: Ebéd utáni pihenés (előtte mese- és énekhallgatás, a korábban ébredők csendesen játszhatnak)

15,00-17,00: Uzsonnázás, közös játék, a szülők jönnek a gyerekekért

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Ezt a feladatot az óvónők a dajkák segítségével végzik. A gondozás folyamán nem csak a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése, komfortérzetük és önállóságuk növelése a cél, hanem kapcsolatépítés, érzelmi kötődés kialakítása, anyanyelvi nevelés is.

Mivel a gondozási teendők egy része a gyermek intim szféráját érinti, fokozottan szükség van az óvónők és dajkák diszkréciójára és empátia érzékére.

d) Nyitva tartás, szünidők

Óvodánk a szülők munkaidejéhez alkalmazkodva tart nyitva (reggel 6-tól délután 5-ig), de a szülőket tájékoztatjuk arról, hogy a túl hosszú óvodai tartózkodás a gyermek számára szomatikus és pszichés tekintetben is kimerítő. Azt tartanánk ideálisnak, hogy a gyermekek fél kilencig megérkezzenek az óvodába, hogy kellő ideig játszhassanak. Az otthon lévő anyukáknak javasoljuk, hogy ebéd után vigyék haza gyermeküket, hogy a délutánt már a megnyugtatóbb otthoni légkörben tölthessék.

A délutáni pihenés idejére nyugodt, oldott légkört biztosítunk és változatos tevékenységek felkínálásával igyekszünk elérni, hogy a délután tartalmasan teljen, a gyermek ne azzal legyen elfoglalva, mikor jönnek érte szülei.

Ekkor a gyermekek a kis létszám miatt összevont csoportban vannak, ez lehetőséget biztosít egymás megismerésére és a másik csoport játékaik kipróbálására is.

Az éves ritmushoz hozzátartoznak a hosszabb-rövidebb pihenők, szünetek is.

Óvodánk a nyári időszakban hat hétig tart zárva, de az otthon lévő anyukáknak javasoljuk, hogy ennél hosszabb ideig tartsák otthon gyermeküket. Télen két hetes szünetet tartunk, hogy a gyermekek az ünnepek körüli időszakot családi légkörben tölthessék és feldolgozhassák élményeiket.

A fentiekén kívül javasolni szoktuk a szülőknek, hogy ha a gyermek a fáradtság jelei mutatkoznak, hosszabbítsák meg hétvégüket vagy ebéd után vigyék haza az óvodából.

4. A gyermekek és az óvodai csoportok fejlődésének ellenőrzése és értékelése

Írásos dokumentumok: - Felvételi és előjegyzési napló

- Mulasztási Napló

- Csoportnapló

- Gyermekek egyéni fejlesztési lapja

- Iskolaérettségi felmérések

A Felvételi és előjegyzési napló naprakész vezetése a vezető óvónő feladata.

A többi dokumentum vezetése a csoportvezető óvónők feladata. A Mulasztási Naplót és a Csoportnaplót az óvodavezető nyitja meg és zárja le, évközben ellenőrzi azok pontos vezetését.

A gyermekek egyéni fejlesztési lapja tartalmazza:

1. Személyiséglap

- a gyermek adatai

- családra vonatkozó adatok

- gyermek fejlődésére vonatkozó adatok

2. Fejlődési mutatók

- Mozgásfejllettség

- Téri tájékozódásának, térbeli mozgásának fejlettsége

- Értelmi fejlettsége

- Finommotorikus koordinációjának fejlettsége

- Kifejező képességének fejlettsége

- Szociális fejlettsége

- Rajzfejlettsége

A fenti jellemzőket vizsgáljuk:

Kiscsoport végén
Középső csoport végén
Nagy csoport végén

Vizsgálati módszereink a megfigyelésen alapulnak, a gyermekek fejlettségét játék és egyéb tevékenységük közben vizsgáljuk.

Az **iskolaérettségi vizsgálatnál** az alábbi fejlettségi mutatókat mérjük:

1. Ábrázoló kifejező készség
2. Munkaérettség
3. Általános tájékozottság
4. Mennyiségfogalom
5. Beszédkészség
6. Gondolkodás
7. Megfigyelési képesség és emlékezet
8. Szociális fejlettség

Ha a fenti vizsgálatok alapján nem egyértelmű a gyermek iskolaérettsége, a Nevelési Tanácsadó véleményét kérjük.

5. Az óvoda kapcsolatai

a) Együttműködés a szülőkkel

A család az a közeg, amely a legnagyobb hatást gyakorolja a gyermek személyiségfejlődésére. Itt tanulja meg az alapvető magatartás-formákat, innen öröklí át az értékeket.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermek nevelése, fejlesztése a családi neveléssel összhangban történjen.

Éppen ezért már a beiratkozás előtt igyekszünk kapcsolatot teremteni a szülőkkel, megismertetni őket intézményünk működésével, nevelési elveinkkel. Ehhez kitűnő alkalmat jelentenek a nyílt napok, ünnepek és a játszóházak, ahová már 2 éves gyermekeikkel is eljöhhetnek a szülők.

A kapcsolatteremtés lehetőségét biztosítja a beszoktatási időszak is, amikor a kisgyermek szüleivel együtt ismerkedhet az óvodával.

Még fontosabb, hogy a már óvodába járó gyermekek szüleivel rendszeres kapcsolatot építsünk ki. Ennek érdekében tartjuk a fogadóórákat, családlátogatásokat és szülői értekezleteket. Ezekon kívül napi kapcsolatban vagyunk a szülőkkel, amikor gyermeküket hozzák-viszik az óvodába.

Óvodánk jellegéből következően a kapcsolattartás célja nem csak a gyermek fejlődésének nyomon követése, közös koncepciók kidolgozása, hanem keresztyén testvéri kapcsolat kiépítése is a gyermek lelki növekedése érdekében valamint szükség esetén segítségnyújtás a családok részére. Ebben tevékenyen részt vesz gyülekezetünk lelkésze is, aki alkalmakat szervez az óvodában a szülők részére. Ezen kívül az óvónők és szülők a gyülekezeti alkalmakon is találkoznak egymással (istentisztelet, bibliaóra, énekkar).

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekeken keresztül sok szülőt bevonjunk a gyülekezeti életbe is.

b) Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata

A gyülekezet nem csak a felnőttek részére, hanem az óvodások számára is rendszeres alkalmakat biztosít. A családi istentiszteletek, a vasárnapi gyerekórák célja, hogy bevonjuk a gyermekeket a gyülekezet életébe.

Nemcsak mint hallgatók, hanem mint tevékeny résztvevők vehetnek részt ezeken az alkalmakon. Ezt biztosítják azok az ünnepi alkalmak is, amelyeken nagycsoportosaink szolgálnak. Így próbáljuk elérni, hogy a gyermek megérezze az imádkozó közösség erejét, jó példát lásson, a gyülekezet tagjai pedig betekinthessenek óvodánk életébe.

c) Az óvoda és iskola kapcsolata

Az iskolába lépés jelentős változást jelent a gyermek és szülő életében egyaránt. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a szülők megismerjék az iskola nevelési-oktatási programját, az alkalmazott módszereket és a gyermekekkel együtt kapcsolatba kerüljenek a tanítókkal.

Ugyanilyen fontos, hogy a tanítónők ne ismeretlenül „vegyék át” a gyermekeket, ezért több közös fórumot is tartunk a szülők-óvónők-tanítónők-gyermekek részvételével. Ilyenek:

- óvodai nyílt napok
- iskolai nyílt napok
- közös szülői értekezletek
- óvodások iskolalátogatása
- óvónők-tanítónők megbeszélése

A kapcsolattartás, egymásra építés jelentős részét képezi az, hogy az óvodai hittan foglalkozások az iskolában tovább folytatódhatnak.

d) Óvoda Alapítvány

Ez az a szervezet, amelyen keresztül a szülők anyagilag támogathatják intézményünket. Feladata nem a fenntartáshoz való hozzájárulás, hanem

- az óvoda tárgyi feltételeinek bővítése
- kirándulások finanszírozása
- továbbképzések támogatása.

e) Egyéb kapcsolatok

Intézményünkben logopédus, fejlesztő pedagógus és pszichológus látja el a rászoruló gyermekeket. Rendszeres a kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Nevelési Tanácsadóval.

A gyermekek egészségügyi szűrését a védőnő és az óvoda orvosa látja el. Velük és a lelkésszel együttműködve foglalmaztuk meg óvodánk teljes körű egészségfejlesztési céljait, melynek területei:

- Egészséges táplálkozás
Ennek érdekében rendszeressé tesszük a főzőkonyhával történő egyeztetéseket. A szülők a kialakult gyakorlatnak megfelelően gyümölccsel egészítik ki a gyermekek étrendjét.
- Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvónők tervező munkájának részét képezi a mindennapos testnevelés és testmozgás biztosítása. Arra törekcsenek, hogy ez elsősorban az óvoda udvarán valósuljon meg, rossz idő esetén pedig az eddigiek szerint a tornaszoba egész nap nyitva áll a gyermekek előtt.

- A testi és lelki egészség fejlesztése
Ez programunk következő fejezeteiben került kifejtésre: IV.1., VI.3., VI.6
- A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának mellőzése
A szülők körében végzett felvilágosító munkával igyekszünk megelőzni azt, hogy a gyermekek a családban vagy közvetlen környezetükben rossz példát lássanak. Felhívjuk a figyelmet a túlzott televíziós és számítógép használat későbbi veszélyeire, szülői fórumokat szervezünk a témában.
- A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
A nevelőtestület hitbeli elkötelezettsége, hogy szeretettel fordulunk embertársaink és a gyermekek felé. Ezt hirdetjük a szülők körében és a gyermekközösségben. Gyermekbántalmazás gyanúja esetén az óvoda gyermekvédelmi felelőse intézkedést kezdeményez.
- A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
Az óvoda teljes nyitvatartási idejében biztosított a gyermekek felügyelete, védelme. Az SZMSZ és a Házirend tartalmazza az erre vonatkozó előírásokat.
- A személyes és környezeti higiénia fejlesztése
Óvodánk minden gyermek részére biztosítja a személyi higiéniai felszereléseket. Az óvónők feladata az ezzel kapcsolatos szokások kialakítása a gyermekcsoportban. A környezeti higiénia az óvoda épület és az udvar tisztán tartásával, esztétikus berendezésével, rendszeres szellőztetéssel biztosítjuk. Központi vízsűrő berendezéssel rendelkezünk.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, legfőbb örömforrása és egész személyiségét fejlesztő tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Óvodai nevelésünk során arra törekszünk, hogy a gyermekek játékszükséglete zavartalanul kielégüljön és biztosítva legyen a szabad játék túlsúlya. Ez a csoportok időbeosztásában és napirendjében is nyomon követhető. Minimálisra korlátozzuk az óvodában a külső foglalkozások szervezését, a helyi Zeneiskola hetente egy alkalommal szervez zenei előkészítőt a nagycsoportosok számára.

A játék lehetőséget ad arra, hogy a gyermek kipróbálhassa, gyakorolhassa az életben előforduló szituációkat, feldolgozhassa az őt érő élményeket. Így válik közérzete kellemessé, idegrendszere megnyugszik, „élvezi az életet”. Kieléheti szorongásait, problémáit, újraélheti kellemes élményeit.

A képzeletgazdag játék segítségével képes a külső, belső világot integrálni, ezáltal eljut a világ tárgyainak szimbolikus felfogásától azok valóságos tulajdonságainak és funkcióinak önálló felderítéséig.

Önfeledt játékában a felnőtteket utánozza, elsajátítja a viselkedésmódokat, fejlődik kreativitása.

A játék motivációja az önmagáért végzett tevékenységben van, legfontosabb eleme a spontaneitás (szabad akaratból, külső kényszerítő körülmények nélkül jöhet létre – a spontán szerzett élmény ugyanolyan fontos, mint a pedagógus által irányított és tervezett).

Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítsa a játék környezeti, tárgyi feltételeit és jelenlétével utánozható mintát adjon, segítse a játékfolyamat alakulását.

A nyugodt, derűs légkörben folyó játék megfelelő motiváltságot ad a gyermek számára, amely motiváltság a későbbi tanulás alapmotívuma.

A játék fejlesztő hatása:

A játékon belül összefonódik a motoros, a verbális és szociális tanulás:

- az érzékszervek működése pontosabbá válik
- egy-egy játéksituáció, játékhelyzet fejleszti a gyermek képzeletét és gondolkodását
- egy-egy derűs játéksituáció fokozza a gyermek beszédkedvét, fejleszti nyelvi kommunikációs készségét (az óvónő modellt nyújtó beszédével, metakommunikációival kapcsolódik a játékba)
- a játék során fejlődik mozgásuk, ügyességük, megismerik mozgásfejlettségük határait, térbeli tájékozódó képességük fejlődik (a mozgás-cselekvés-játék összefonódik).

A szabad játékra fordítható idő a teljes nyitva tartás alatt kb. 4 óra. A gyermekek önfeledt játéka csak akkor biztosított, ha az óvónő megteremti ehhez a feltételeket.

A gyermekek játéktevékenységét az alábbiakkal segítjük:

- A különböző játékformákhoz a napirenden belül elegendő időt, helyet, a fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékokat biztosítunk.
- Olyan hangulatot teremtünk, amelynek hatására a gyermekek spontán játéka beindul.

- Tiszteletben tartjuk a játék önállóságát, ha az elakad, igyekszünk a legkisebb beavatkozással segíteni (mintát adunk a játék továbbblendítéséhez).
- Közös élményszerzéseket biztosítunk a játék fejlődése érdekében.

2. Verselés, mesélés

Szerepük az óvodáskorú gyermek életében:8

Az óvodáskorú gyermek személyiségfejlesztésének egyik legfontosabb eszköze a mese. Ennek alapja az a sajátos gondolkodásmód, amely ezt a korosztályt jellemzi. Ez teszi lehetővé a gyermek számára a mesehőssel való azonosulást, ami a mese jellemformáló hatásának alapja. A mese jelentősége abban áll, hogy:

- erősíti a pozitív jellemvonásokat
- közös élményt nyújt
- megérezteteti a közösség erejét
- segíti a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődését
- fejleszti a gyermekek szókincsét.

A mondókák, dúdolóok, versek elsősorban a mozdulatok és szavak ritmusával teremtenek hangulatot, érzéki-érzelmi élményt nyújtva a gyermekeknek. Alkalmassak a gyermek-felnőtt viszony elmélyítésére (höcöggetők, lovagoltatók, ujj-játékok), közös játékokra párban vagy csoportosan, a gyermekek szókincsének, ritmusérzékének fejlesztésére.

Bábozás, dramatizálás során a gyermek valóságosan átélheti a mesét, történetet, verset, hiszen annak szereplőjévé válik. Azáltal, hogy ő mozgathatja a bábót vagy magára öltheti a szereplők jelmezét, még mélyebben átélheti a történéseket, a jellembeli vonások valóságosan belsővé válnak. A szereplők megszólaltatásával a szavak, kifejezések nem csak a gyermek passzív, hanem aktív szókincsébe is beépülnek.

A gyermek saját vers- és mesealkotása vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Helyük óvodai nevelésünk rendszerében:

A gyermekek irodalmi nevelésének alapja, hogy az óvónő helyes beszédpéldát nyújtson számukra. Ezért arra törekszünk, hogy előadásmódunk ne csak mesélés során, hanem az egész nap folyamán tagolt, megfelelő tempójú, jól érthető, szemléletes legyen. Fontos, hogy mesélés során állandó kontaktust létesítsünk a gyermekekkel, ezért igyekszünk minél több mesét könyv nélkül előadni.

A gyermek minden iránt fogékony, ezért nagyon fontosnak tartjuk a megfelelő szelektálást az óvónő részéről mind a mesék, mind a versek területén. Elsősorban a magyar népmeséket, népi verseket, mondókákat mondogatjuk a gyermekeknek, mert ezek örök lelki-szellemi értékeket közvetítenek feléjük, de válogatunk a magyar és külföldi kortárs és klasszikus gyermekirodalomból is.

Az ismétlődés a mesélés során is biztonságérzetet kelt a gyermekben, a ráismerés örömet jelent számára. Éppen ezért többször meséljük ugyanazt a mesét, ez elősegíti az azonosulást és a megértést.

Mivel a meséléshez megfelelő ráhangolódás, „mesehangulat” szükséges, ezért az óvónők a mesélés időpontját a nap folyamán ehhez igazítják.

Közös mesehallgatás: a hét folyamán legalább egy alkalommal, a délelőtti folyamán a csoport közösen hallgat mesét. A délutáni pihenés előtt minden alkalommal mesél az óvónő.

Csoportos vagy egyéni mesehallgatás: a játék lendületének csökkenésekor az óvónő kezdeményezésére, mozgásos játékok után ill. a gyermekek kérésére.

Fontosnak tartjuk, hogy mesélés során a gyermekek képzeletét ne kössük meg, saját belső képi világuk szabadon kibontakozhasson, ezért a mesét nem illusztráljuk.

A mesehallgatás fontos motíváló tényezői a képes mesekönyvek, ezek a gyermekek által jól elérhető helyen találhatóak, hogy bármikor nézegethessék és mesét kérhessenek belőlük. A mesekönyvből való mesélés az óvónő-gyermek közötti bensőséges kapcsolat kiépítésének eszköze, ilyenkor a kisebb gyermeket ölebe vesszük, ő lapozgathatja a könyvet, átélheti, hogy az óvó néni most csak „nekem mesél”. Arra törekszünk, hogy gyermekkönyvtárunkat folyamatosan bővítsük, esztétikus mesekönyveket választunk és arra szoktatjuk a gyermekeket, hogy óvják a könyveket.

Az óvodában a gyermek nem csak meséket hall, hanem Bibliai történeteket is. Hogyan különítjük el ezeket egymástól?

A gyermekek egy-egy új Bibliai történettel általában a hittan foglalkozásokon ismerkednek meg, amelyet egy egészen más hangulat előz meg, mint a mesehallgatást. Közös ének, elcsendesedés, imádság előzi meg, és az óvónő bejelenti, hogy amit most hallanak a gyermekek, az a Bibliában van megírva – igaz történet.

A gyermekbibliák a mesekönyvektől elkülönítve találhatóak a polcon, de a gyermekek bármikor ugyanúgy elővehetik ezeket, mint a mesekönyveket. Így a hét folyamán napközben is bármikor hallhatnak Bibliai történetet.

A mesék és Bibliai történetek előadásának eszközei a diafilmek és a videofilmek is. Ezek közül a diavetítést részesítjük előnyben, mert itt a képet az óvónő előadása kíséri. Videofilmet csak ritkán néznek a gyermekek, az óvónő mérlegelése alapján.

A mondókák, dúdolók, versek a beszoktatás időszakától kezdve fontos szerepet töltenek be gyermekeink életében. Ekkor a testi kontaktus létesítésének eszközei az óvónő-gyermek közös játékával, később a társkapcsolatok kiépítésének elemévé válnak. A verseket az évszakokhoz és ünnepkörökhöz alkalmazkodva mondogatjuk a gyermekekkel, a hangulatkeltés fontos eszközei. Akárcsak a mesék esetében, itt is együtt jelennek meg az évszakokról, állatokról stb. szóló versek a keresztyén tartalmú versekkel, mondókákkal, imádságokkal.

Az irodalom megszerettetésének fontos eszköze a vershallgatás, amikor a gyermek az óvónő előadásában hallja a verset.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek önállóan is szívesen mondogassák az ismert verseket, mondókákat, de nem kényszerítjük őket közönség előtti szereplésre. Az évszárón és a különböző ünnepélyeken csak a nagycsoportosok szerepelnek és a bátortalanabbak együtt mondják a verseket.

Bábozás, dramatizálás során arra törekszünk, hogy az általunk használt bábok esztétikusak legyenek. A gyermeki fantáziára építve saját ill. a gyermekek által készített bábokat is használunk. Ezek az egész nap folyamán a gyermekek számára elérhető helyen vannak, hogy játékukban bármikor felhasználhassák. Igyekszünk az életkoruknak és fejlettségüknek leginkább megfelelő bábfajtákkal való játékokra ösztönözni, hogy a bábozás valóban örömet jelentsen számukra. Kiscsoportban inkább ujjbábokat, középső- nagycsoportban kesztyűbábokat használhatnak.

Bábozás során is fontos az óvónői példa, hogy a gyermekek „elleshessék” a technikáját. Az óvónők nem csak új mese előadásakor báboznak, hanem az óvodai ünnepek is jó alkalmat teremtenek ehhez. Hagyománnyá vált, hogy Mikuláskor, farsangon és gyermeknapon az óvónők közös bábelőadással teszik színesebbé az ünnepet.

A Bibliai történetek feldolgozásához is rendelkezünk bábkészlettel, így a hittan foglalkozások is színesebbé tehetők ezzel.

A mesék és Bibliai történetek dramatizálására általában középső és nagycsoportban kerül sor.

3. Hittan

A gyermekek hitéletének alapozása óvodánkban sajátos helyet foglal el. A keresztyén szellemű nevelés, a bibliai történetek feldolgozása szervesen fonódik mindennapi életünkbe. Ugyanúgy, ahogy az anyanyelvi nevelés, áthatja az óvodai élet egészét.

Ennek biztosítéka:

- a Szentlélek munkálkodása
- a hívő óvodapedagógusok hiteles példája és törekvése
- a lelkész folyamatos jelenléte óvodánkban
- áldozatos, gondoskodó gyülekezet
- családi háttér.

A keresztyén nevelés célja:

- a gyermekek hitéletének alapozása
- keresztyén hit ismereteinek elsajátíttatása
- majdani evangélikus gyülekezeti tagok nevelése

Feladata:

- a keresztyén nevelés fogja át az egész személyiséget (emocionális-mentális-szociális-szomatikus szféra)
- érzelmi és lelki biztonságot, derűs, szeretetteljes légkört biztosítson
- a keresztyén értékrendet hitelesen közvetítse a gyermek felé
- segítse a gyermekek önismeretének alakítását, türelemre, megértésre, elfogadásra neveljen
- alapozza meg az élet és a család tiszteletét, saját és mások testi épségének megóvását
- biztosítson lehetőséget a keresztyén kapcsolatok és magatartásformák megfigyelésére és gyakorlására
- vegye figyelembe a személyiségfejlődés eltérő ütemét, segítse elő, hogy a gyermekek hite saját adottságuk szerint növekedjék.

Nevelési céljaink megvalósításának alapelve:

Csak azt tudjuk továbbadni, amivel mi magunk is rendelkezünk, ezért keresztyén nevelésünk előfeltétele: mi, óvónők is elfogadjuk teremtmény voltunkat és életünk szilárd és végső pontjának tekintjük a Teremtőt.

A keresztyén nevelés tervezett alkalmai a reggeli áhitatok, hittan foglalkozások, hétkezdő és ünnepi alkalmak.

A reggeli áhitatok naponként visszatérő alkalmak, amelyek lehetőséget adnak a közös elcsendesedésre, Istenre és egymásra figyelésre. Minden gyermek számára kötelező jellegűek, de fokozatosan, a gyermekek életkorához igazodva kerülnek kialakításra, a nap kezdésének szilárd pontját jelentik. Általában énekekre, imádságra, rövid történet vagy a gyermekeket éppen foglalkoztató témák megbeszélésére, feldolgozására kerül itt sor. Időtartamuk 5-10 perc, az óvónők a csoport fejlettségét és az aktualitást figyelembe véve tervezik meg.

A foglalkozásokat imádsággal kezdjük, melynek meleg, elfogadó atmoszférája Isten jelenlétét, közelségét hirdeti. Fontos célunk a gyermekek imádkozó életre nevelése, melynek tervezése külön feladatot jelent. Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a Bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, megválasztásuknál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Arra törekszünk, hogy Evangélikus Énekeskönyvünk néhány dallamát is megismerjék, ezért hittan foglalkozásokon is sor kerülhet énekhallgatásra. A tanult énekeket a nap folyamán bármikor énekelhetik a gyermekek.

A Bibliai történetek kiválasztása a lelkészi munkaterv alapján, a lelkésszel együttműködve történik. A tervezésnél az óvónő figyelembe veszi a csoport fejlettségi szintjét (értelmi-érzelmi fejlettség, családi háttér) és felhasználja saját hitbeli tapasztalatait. Csak így közvetítheti hitelesen az evangéliumot.

A történetek feldolgozása változatos formában történhet, a gyermeki tevékenységi formák minden területet alkalmas erre. Az élmények feldolgozását segítik a képi megjelenítések, dramatizálások, szerepjátékok. Itt kapnak szerepet a flanel képek, diasorozatok, bábok, videó filmek.

A történetek központi gondolatát az aranymondások tükrözik. A hittan foglalkozások alkalmat adnak a gyermekek értelmi képességeinek és beszédképességének fejlesztésére és ezen a területen is fontosnak tartjuk a játszva tanulást.

A hét elején a lelkész vezetésével közös hétkezdő áhitatra kerül sor.

Az éves ritmusba szervesen beleszövődnek az egyházi esztendő ünnepei. A hozzájuk kapcsolódó énekek, imádságok, versek, történetek segítik az ünnepek tartalmának átélését. Fontosnak tartjuk, hogy elsősorban a gyermekek érzelmein keresztül érezzék meg az ünnepek jelentőségét.

4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Szerepe az óvodáskorú gyermek életében:

A zenei nevelést a lehető legkorábban kell kezdenünk. A kisgyermek teljesen másképpen hall, mint a felnőttek, ezért zenei nevelése során alkalmazkodnunk kell életkori sajátosságaihoz. Az óvodáskorú gyermeket főként a kvint intervallumú és a pentaton zene nyugtatja meg és a gyermek nem csak a fülével hall, hanem egész testében érzékel, ezért a zenei inger rögtön mozgást vált ki belőle. Így a zene és mozgás óvodáskorban elválaszthatatlan egymástól.

Helye óvodai nevelésünk rendszerében:

Ének-zenei nevelésünk célja a zene iránti érdeklődés felkeltése, a zenei képességek fejlesztése, a zenei kreativitás alakítása és olyan képességek kialakítása, mely segíti a zene

befogadását. Ezen kívül a gyerekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának formálása és a különböző mozgásformák harmonizálása.

Az óvónők már a beszoktatáskor is sokat énekelnek, hiszen az ölbeli játékok, népi gyermekdalok, mondókák lehetőséget teremtenek az óvónő gyermek közötti testi és lelki kontaktus kiépítéséhez. A későbbiek folyamán segítenek a derűs, meghitt légkör kialakításában, a biztonságérzet erősítésében.

Zenei nevelésünkben a hangsúly az énekhangon, mint legegyszerűbb, legszebb „hangszerünkön” van, hiszen a kisebb és nagyobb gyermekek is szívesen odabújnak a szépen, melegen daloló óvó nénihez, közben észrevétlenül oldódik szorongásuk, feszültségük, örömeiket lelik a zenében.

Ez az alapja annak, hogy gyermekeink a későbbiek folyamán is szívesen énekelnek, dúdolgatnak, improvizálnak.

A dalanyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva válogatjuk, ezt különösen fontosnak tartjuk, hiszen egyre inkább fokozódik az igénytelen gépi zene iránti érdeklődés. Elsősorban népi forrásokból keresünk dalokat, mondókákat, hogy megalapozzuk a gyermekek zenei anyanyelvét, de az életkoruknak megfelelő műdalok közül is válogatunk. Az óvónő fontos feladata a megfelelő zenei légkör biztosítása, az érzelmi motíváltság megteremtése.

Óvodánkban az ének-zene és az ehhez kapcsolódó játékos mozgások ugyanúgy átszövik a napot, mint a mindennapi mese-versmondás. Ennek naponta visszatérő lehetőségei:

- reggeli áhitatok
- étkezések előtt és után
- délutáni pihenés előtt
- születésnapok és egyéb ünnepek
- a többi foglalkozáshoz kapcsolódva
- játék során bármikor

A játékos mozgások során fejlődik a gyermekek ritmusérzéke, a különböző körjátékok, páros táncok segítik az egymáshoz való alkalmazkodást, erősítik a közösség összetartó erejét. Fejlődnek erkölcsi tulajdonságaik: az egymásra figyelés, a másik igényének felismerése, türelem stb. Kisebbs csoportos keretek között a gyerekek érzelmi kifejezéseknek is hangot adhatnak.

Óvodánk zenei fejlesztő munkájának fontos részét képezi a keresztyén zenei nevelés.

Az egyházi ünnepkörökhöz, a bibliai témához kapcsolódó dalok, zene fejlesztik a gyermekek zenei ízlésvilágát, hangulatában áthatják a gyermek szépre fogékony lelkét. A gyermekeknek mindennap lehetőségük van arra, hogy keresztyén zenét halljanak, keresztyén dalokat tanuljanak.

E dalok kiválasztásában fontos szerepe van annak, hogy az adott korcsoport hanganyagához, az adott bibliai történet hangulatához igazodjanak.

Az óvónők és a lelkész által megszólaltatott kísérő hangszerek – furulya, gitár, orgona – fokozzák azt a zenei örömet, megnyugvást, amit ezek a dalok jelentenek.

A gyermekek maguk is gyakran kézbe veszik a ritmushangszereket, kísérik saját éneküket.

Az egyházi ünnepekhez kapcsolódva szívesen válogatunk nagy keresztyén zeneszerzők műveiből (Bach, Handel), hogy ezáltal is hangulatosabbá tegyük az ünnepeket.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi, etnikai, kisebbségi hovatartozását.

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Szerepe az óvodáskorú gyermek életében:

A gyermek főként képekben fogja fel a világot, s rendszerint 3 éves kora körül rájön, hogy képzetei kivetíthetők. Ekkor jelenik meg az ábrázolás szándéka, de a gyermek látása és rajzolási technikája között ellentmondás áll fenn. A megfelelő körülmények biztosításával gyors ütemben fejlődik képi kifejezőmódja, térbeli tájékozottsága, formavilága, színérzékelése.

A rajzolás mellett az anyagformázás elősegíti a kéz apró izmainak beidegzését, a szenzomotoros koordinációt, így előkészíti az iskolai írástanulásra.

Helye óvodai nevelésünk rendszerében:

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka áthatja óvodai életünk mindennapjait és mindvégig játékos jellegű marad.

Célunk: - a gyermekek figyelmének ráirányítása a teremtett világ szépségeire

- a gyermeki alkotókedv kibontakoztatása, igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Vizuális nevelésünket a környezet szépségeire való figyelemfelkeltéssel kezdjük. A gyermeknek esztétikai élményt nyújtunk, ami által érdeklődővé válik, megismeri a világot, környezetét, ezt feldolgozza és munkájában újraalkotja. A kezdeti firkából a képi közlés magasabb szintjére juttatjuk el a gyermeket.

Ennek feltételei:

- Biztosítjuk az élményszerzést, ráirányítjuk figyelmüket a jelenségekre.
- Egész nap folyamán biztosítjuk az ábrázoló tevékenység feltételeit (nem csak az eszközöket, hanem megfelelő légkört is).
- Megismertetjük az anyagok felhasználásának a lehetőségeit, az új technikákat.
- A kreativitásra, ötletességre helyezzük a hangsúlyt.

Az „alkotó műhely” helyszínei:

Csoportszoba

Itt biztosított a legtöbb eszköz a különböző technikák gyakorlására (különbféle papírok, dobozok, textilek, ragasztók, festékek, ollók, gyurma és agyag, zsírkréták stb.).

Már kiscsoporttól arra törekszünk, hogy a használatukkal kapcsolatos szabályokat a gyermekek megtanulják és ezután önállóan, kedvük szerint foglalatostkodjanak ezekkel az eszközökkel. (Eszközök helye, asztal leterítése, használat utáni elpakolás, kézmosás.)

Az elkészült munkákat a gyermekek hazavihetik ill. a csoportszobában tárolhatják. Így érezhetik, hogy alkotásaikat megbecsüljük és legközelebb is szívesen kapcsolódnak be a vizuális tevékenységbe.

Udvar, természet

Óvodánk udvara minden évszakban esztétikai élményt nyújt a gyermekek számára. Az itt található bokrok, fák, virágok gazdagítják vizuális élményeiket.

Kiváló lehetőséget nyújt a vizuális tevékenységhez azoknak a gyerekeknek is, akik egyébként nem szívesen ábrázolnak. (Aszfaltrajz, homokba rajzolás, nyomhagyás, várépítés, hóformázás stb.)

A séták, kirándulások során gyűjtött termések, magvak, faágak a barkácsolás eszközei lehetnek. (Pl. pitypangból láncot fűzünk, vadvirágból koszorút fonunk, gesztenyebábokat készítünk.)

Múzeumok, műhelyek, bábszínház

A művészeti alkotások, népi mesterművek nézegetése, az alkotóval való találkozás és egy-egy bábelőadás nagyfokú esztétikai élményt biztosítanak a gyermekek számára és alkotásra ösztönzik őket.

Az egyes gyermekek rajzkészségének alakulását folyamatosan nyomon követjük. A fejlesztésnél figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat (kiscsoportban nagy felületet biztosítunk a rajzoláshoz, vastagabb ecsetet használunk stb.)

6. Mozgás

Szerepe az óvodáskorú gyermek életében:

Az óvodai testnevelés a gyermek egészséges testi és mozgásfejlesztése útján szolgálja személyisége fejlődését.

A testnevelés fejleszti a gyermek természetes mozgását, testi képességeit, teherbíró képességét, segíti az egészség megőrzését, a téri tájékozódás fejlődését és a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Helye óvodai nevelésünk rendszerében:

Nevelőmunkánk fontos mozzanata az egészséges életmód alapjainak lerakása.

A mindennapos testnevelés, a testnevelés foglalkozások és az udvari játék során igyekszünk biztosítani a spontán mozgás lehetőségét is.

Hangsúlyozzuk, hogy a mozgás öröme és a kiegyensúlyozott szellemi fejlődés között szoros kapcsolat van.

A foglalkozások alkalmával szeretnénk magát a mozgást megszerettetni, a mozgásos játékok szervezésével, a jól megválasztott mozgásanyag segítségével a különböző képességek fejlődését elősegíteni az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

A célzott mozgásanyag

- a mozgás feletti kontrollt
- a figyelemkoncentrációt
- a kitartást, az erőfeszítésekre való képességet
- a gyermek énképének alakulását
- a testsémát
- a szem-kéz koordinációt
- a szem-láb koordinációt
- az egyensúlyérzéklet
- az érzékelést, észlelést
- az alaklátást, formaállandóságot

kell hogy erősítse, fejlessze.

Célunk, hogy a mozgás során biztosítsuk:

A jó közérzetet, a testmozgás örömeinek élményét, sokoldalú mozgástapasztalatot.

Az óvodai testnevelés feladatainak teljesítésére a foglalkozások több formáját használjuk fel: heti egy alkalommal szervezett testnevelés foglalkozás, a tornateremben szabad mozgás, az udvaron szervezett mozgásos játékok. A testnevelés foglalkozásokat az év nagy részében a szabad levegőn tartjuk, hiszen a napfény, levegő kedvező edző hatását nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A szabad mozgás örömét is biztosítjuk az udvari tartózkodás alkalmával. A különböző játékok, mászóakák, hinták nyújtotta lehetőségek segítik a gyermekeket mozgásigényük kielégítésében.

A vidéki környezet lehetőséget kínál arra is, hogy a gyermekek különböző terepeken kipróbálhassák ügyességüket.

Gazdag eszköztárunk játékidőben is a gyermekek rendelkezésére áll, segíti a harmonikus mozgás kialakítását.

Az évszakok váltakozásával összhangban igyekszünk minél több ötletet nyújtani az udvari mozgásfejlesztő játékokhoz:

Ősszel: - célbadobó verseny gesztenyével

- falevélgyűjtő verseny
- ugrások levélkupacra
- függések kötélén

Télen: - célbadobás hógolyóval

- hóemberépítés
- csúszkálás a jégen

Tavasszal: - patak átugrás

- ugróiskola
- gurulás, hempergés dombról

Nyáron sétákat, kirándulásokat szervezünk a környéken (sportpálya, határ, templomkert), ezeket mindig mozgásos játékokkal kötjük egybe.

Mindig szem előtt tartjuk, hogy a mozgás csak akkor lehet fejlesztő hatású, ha a gyermek kellemes, biztonságos környezetben, jó közérzettel, örömmel végzi.

7. A külső világ tevékeny megismerése

Szerepe az óvodáskorú gyermek életében:

A kisgyermek születésétől fogva természetes kíváncsisággal tekint az őt körülvevő szűkebb és tágabb világra. Ezt jelzi az óvodáskor kezdetén jellemző „mi ez?”, majd „miért” korszak, amely az óvodáskor végére elemi fogalmi gondolkodási szintre fejlődik. Ennek a fejlődési folyamatnak azonban feltételei vannak, ilyenek: - az ingergazdag környezet

- a kérdések megválaszolása
- tevékeny megismerés biztosítása
- pozitív példa

Helye óvodai nevelésünk rendszerében:

Óvodánk keresztyén neveléséből következően arra törekszünk, hogy a gyermek úgy tekintsen a világra, mint amit Isten teremtett, egyben feladatot is bízva az emberre: a Föld és élővilág védelmét, gondozását.

A környezeti megismerő tevékenység nem korlátozódik egy-egy foglalkozásra, hiszen a nap folyamán bármikor adódhat lehetőség tapasztalatszerzésre. Ennek ellenére a környezeti nevelés sem spontán folyamat, az óvónő tudatos tervezéssel igyekszik felfedeztetni a környezeti jelenségeket, összefüggéseket. Ezek fő területei:

- természeti környezet
- társadalmi környezet
- természetvédelem
- élősarok kialakítása, gondozása
- kerti munkák
- formai és mennyiségbeli összefüggések megismerése

A témakörök feldolgozásánál figyelembe vesszük:

- a helyi sajátosságokat, néphagyományokat
- a gyermekek meglévő ismereteit
- fejlettségi szintjüket

Természeti környezet

A falusi környezet, a házak körül lévő gazdaságok az ismeretek gazdag tárházát nyújtják az állatokról, azok gondozásáról, a szezonális mezőgazdasági munkákról. Ezekbe a gyermekek is bekapcsolódhatnak egy-egy látogatás alkalmával (szüret, kukoricatörés).

Az ilyen, természetes környezetben történő tapasztalatszerzések sokkal hatékonyabbak, mint a didaktikus feldolgozás.

A környezet megismeréséhez alapvető, hogy a gyermekeket alkalmassá tegyük a megfigyelésre, hiszen az évszakok, ezek jegyei, az állatok viselkedése, a növények fejlődése folyamatos megfigyelést igényelnek.

Társadalmi környezet

A természeti környezet főként megfigyelésekre, tevékenykedésre ad alkalmat, a társadalmi környezet közvetlenül hat a gyermekre, interperszonális kapcsolatban van vele.

A gyermek legközvetlenebbül a családi kapcsolatokat éli át, de ezen kívül számos más ember, a tágabb társadalmi környezet is hatással van rá (rokonok, szomszédok, barátok, óvónők és a médián keresztül számos idegen, ismeretlen ember).

Ezeknek a kapcsolatoknak a gyakorlása, újraélése a gyermekek mindennapi játékában jelen van. A megfelelő magatartásformák elsajátítása segíti a gyermekeket a társadalomba való beilleszkedésben.

Ezért az óvónő fontos feladata, hogy megfelelő példát nyújtson, segítse a helyes szokások, magatartásformák kialakítását és elmélyítését. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Itt is sor kerülhet olyan keresztyén értékek megerősítésére, mint türelem, megbocsátás, elfogadás stb.

Természetvédelem

Keresztyén nevelésünk egyik célja, hogy gondos erkölcsi, lelki nevelésben részesítsük a gyermekeket, így arra tanítjuk őket, hogy Isten gyönyörű természetét, amit gondos keze alkotott, az ember védelmezze. Az életet, ezzel együtt az állatok, növények életét is tisztelje, óvja.

Ezt segíti elő, hogy egyik pedagógusunk a Környezetvédelmi Hálózat és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület tagja. Segítségével alakítjuk a „környezetbarát” óvodát, melynek alapelvei: gyermekközpontúság, egészséges életmód, pozitív kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel. Igyekszik olyan helyzeteket teremteni, ahol a gyermek

a széles körben értelmezett környezetet, benne önmagát élményszerűen megtapasztalhatja, megfigyelheti, cselekvő, játszó részese lehet.

Ezekben a játékos helyzetekben akár tudományosan is vizsgálódhatunk:

Megfigyelések: pl. az általunk ültetett növények növekedését figyelhetik meg a gyermekek.

Vizsgálódások: saját nagyítóval a talajmintákban parányi élőlényeket kereshetnek.

Összehasonlítások: kézbe adott faleveleket visznek a hozzájuk tartozó fához.

A fentiekén kívül mérhetnek, egyszerű kísérleteket végezhetnek, modellezhetnek a gyermekek.

Az óvónő feladata, hogy segítse hozzájutni a gyermekeket az élményekhez, megfigyelésekhez, a tudományos ismeretszerzés játékos örömeihez. Így formálja a gyermek ökológiai szemléletének alakulását.

A környezetvédelmi „ünnepek” számon tartjuk a gyermekekkel (Madarak, fák napja, Állatok világnapja, Föld napja).

A környezeti nevelést nem határolhatjuk el más foglalkozásoktól, hiszen ezek komplexen kapcsolódnak egymáshoz. (Pl. adott évszakhoz kapcsolódó versek, mesék, énekek, játékos mozgások, mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggések.)

Formai és mennyiségbeli összefüggések megismerése

Ahogy gyermekeink megismerkednek az őket körülvevő világgal, annak mennyiségbeli, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit is felfedezik.

A gyermek a matematikai fogalmakkal a mindennapi életben találkozik és természetes módon, tevékenységeiben ismerkedik meg velük.

Az óvónő feladata:

- a gyermek matematikai érdeklődését változatos tevékenységekkel felkelti, fenntartja és megalapozza a logikus gondolkodást is
- olyan érdekes problémahelyzeteket hoz létre, amelyek hatására a gyermek belső késztetést érez a megoldásra
- a tapasztalatszerzés megszervezésekor figyelembe veszi a gyermekek fejlettségi szintjét
- egyénre szabott fejlesztési területeket szervez.

Ezeket már kiscsoportban is el tudjuk kezdeni, hiszen egy-egy játékszituáció is nagyon sok matematikai fogalmat kínál (pl. rövidebb-hosszabb út, alacsonyabb-magasabb ház).

A játékban a gyermek természetes módon ismerkedik meg ezekkel a fogalmakkal. A későbbiek során ezeket tovább bővítjük, a spontán tanultakat rögzítjük.

Arra törekszünk, hogy a kötelező foglalkozása keretein belül is érdekes feladathelyzeteket teremtsünk, ébren tartsuk a gyermekek aktivitását, cselekvő örömeiket.

Adott korcsoporton belül is alkalmazkodunk a gyermekek fejlettségi szintjéhez, a feladatmegoldások során többféle variációt is elfogadunk.

A változatos tevékenykedtetés biztosítja a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémamegoldás) fejlődését.

Élősarok kialakítása, gondozása

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeknek lehetőségük legyen a természetben talált kavicsok, termések, levelek tárolására a csoportszobában. Így egyrészt megoszthatják örömeiket és tapasztalataikat a többiekkel, másrészt ezeket a természetes anyagokat felhasználhatják játékaikban, barkácsolásukban.

Az élősarok alkalmat ad a folyamatos megfigyelésekhez, pl. növények csíráztatása, hajtatása is. Ezek gondozása (netán elhanyagolása) során a gyermek közvetlen tapasztalatokat szerezhet.

Kerti munkák

Óvodánk hatalmas udvara minden évszakban sok lehetőséget és teendőt ad a gyermekeknek. Közvetlen tapasztalatot szerezhetnek nem csak a teremtett világ szépségéről, hanem arról is, hogy a növényeknek rendszeres gondoskodásra van szükségük.

Megismerhetik az évszakok váltakozásának törvényszerűségeit, hatását a természetre és az ember feladatát.

Tavasszal: talajlazítás, fák metszése

Nyáron: növények öntözése, udvarseprés

Őszel: levélseprés

Télen: hólapátolás, madáretetés

A hulladékgyűjtést minden évszakban a gyermekek végzik, ebbe már a kiscsoportosokat is bevonjuk.

A környezetkultúra alakítását minden életkorban fontosnak tartjuk.

8. Munka jellegű tevékenységek

A munka beépül a gyermek mindennapi tevékenységébe. Elvégzését külső szükségesség és belső igény teszi fontossá és mindvégig játékos jellegű marad.

A gyermek a munkajellegű tevékenység végzése közben tapasztalatokat szerez a külvilágról, mozgásos, tapintásos, vizuális információk formájában.

Megismeri és megtanulja a munkaeszközök célszerű használatát, használat közben bemozogja az őt körülvevő szűkebb környezetét, megtanul eligazodni környezete térbeli viszonyai között.

Munka aktív tevékenység, mely közben természetes módon alakul a gyermek szociális magatartása, kapcsolatai.

Begyakorlódnak és pontosabbá válnak a különböző munkakészségek, kialakulnak a munkavégzés, munkaszervezés képességének alapjai.

A gyermeki munkának nagy jelentősége van az iskolára való előkészítésben, hiszen fejleszti a gyermek kitartását, figyelmét, akarati tulajdonságait.

A munkák szervezésénél alapelveink:

Fontos, hogy olyan munkát végezzen a gyermek, amihez kedve van, ami nem veszélyezteti testi épségét.

Élvezze és szeresse a munkatevékenységeket, pozitív élményei kapcsolódjanak hozzá, ezáltal becsüli majd a felnőtt munkáját, a munka társadalmi értékét, megalapozódik a munka iránti tisztelet, eredményének megbecsülése, fontosságának, hasznosságának értelme.

A felkínált munkalehetőséget önállóan válassza és végezhesse.

Legyen a magáért és közösségért végzett munka magától értetődő, kellemes tevékenység, amelynek értékteremtő, közösségkovácsoló tulajdonságait a gyermek is megérezze és értékrendjébe beépítse azt.

Az önmagával kapcsolatos teendőket minél korábban próbálja meg önállóan végezni.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában:

Naposság

Középső csoportban, 4-5 éves kortól vezetjük be, de egyéni választás alapján a kiscsoportos korúak is részt vehetnek benne. Fontos, hogy érezzék jutalom számukra, öröm legyen számukra a közösségért végzett munka.

Naposi munka közben alakul feladattudatuk, szabálytudatuk, alakul esztétikai ízlésük. Fejlődnek erkölcsi tulajdonságaik (figyelmesek, türelmesek lesznek társaikkal, igyekeznek példát mutatni).

A **naposok** tízórai, ebéd és uzsonna előtt ill. után látják el feladataikat. Ők végzik az asztalterítést, segédkeznek az asztal leszedésében, az étkezések utáni rendrakásban. Az adott nap folyamán kisebb megbízatásokat teljesítenek, segítenek az eszközök előkészítésében.

Növény és állatgondozás:

Falunk és környéke kiváló lehetőséget nyújt a mezőgazdasági és állatgondozási munkák megfigyeléséhez és esetenként a bekapcsolódáshoz is.

Az őszi betakarítás munkálataiba bekapcsolódhatnak a gyermekek is (szüret, burgonyszedés, kukoricatörés, egy-egy állat megfigyelésénél meg is etethetik őket, ill. csoportban is gondozhatják).

Óvodánk udvara is sok munkalehetőséget kínál (fűgereblyezés, levélséprés, növények öntözése, hóseprés), ezekbe is igyekszünk bevonni a gyermekeket.

A csoportszoba élősarka lehetőséget nyújt benti növénygondozáshoz is a gyerekek aktivitása alapján.

A közösségi szellemet erősíti, hogy a gyermekek sokszor maguk szervezhetik a munkát, elosztják a részfeladatokat egymás között.

Alkalomszerű munkák, egyéni megbízatások

Ezek a gyerekek önállóságához, képességeihez, neveltségi szintjéhez igazodnak. Segítik a különböző viselkedésformák gyakorlását, növelik a gyermekek önállóságát, fejlesztik önértékelésüket.

A munkák szervezése során az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítson a munkához kedvet érző gyermekeknek önálló, kedve és képessége szerinti munkatevékenységet
- segítse, hogy az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységet és a társai érdekében végzett munkatevékenységet elvégezhesse
- a munkához szükséges munkaeszközöket biztosítsa és folyamatosan bővítse
- a munkaeszközök számára biztosítson könnyen elérhető, megfelelő helyet
- adjon lehetőséget, hogy bizonyos munkatevékenységek elvégzéséhez a termet megfelelően alakítsák
- a gyengébb képességű, de tenni akaró gyermek számára is biztosítson elvégezhető munkát
- törekedjen arra, hogy a felajánlott és kiválasztott munkatevékenységeket örömmel és teljes önállósággal végezhessek
- konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő értékelést nyújtson.

9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás célja a gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

A gyermeki „tanulásvágy” mozgatórugója a kereső-kutató manipuláció, az újabb ingerek keresése, a kíváncsiság (ez belülről motivált viselkedés, amelyhez nem szükséges sem külső kényszer, sem jutalom). A gyermek mindig többet és többet akar megtudni környezetéről, „bekebelezi” a benyomást, végére jár a dolgoknak.

Ha a gyermek tanulási vágya, kíváncsisága, megértési igénye teljesül, ez örömforrás is számára, belülről való jutalmazás.

A felnőttek utánzásával a szociális magatartásformákat és a kulturális értékeket sajátítja el.

A tanulási folyamatok szervezésénél a következő **alapelveket** tartjuk szem előtt:

- a gyermek értelmi fejlődésének alapja az érzelmi biztonság és a megfelelő környezet megteremtése,
- a kisgyermek tanulása mindig cselekvésen, szemlélődésen, tapasztalaton alapszik,
- a tanulás jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.
- a tanulási motivációk elsősorban a szabad játékban alakulnak ki (bizonytalan szituációk, kevés korlátozottság, gyakorlási és javítási lehetőségek, változatos megoldási módok).

A tanulás optimális feltételeit az alábbiakkal teremtjük meg:

- a) Változatos tevékenységi formákat és követendő mintákat biztosítunk.
- b) Tapasztalatszerzési szituációkat teremtünk, hogy a gyermekek minél pontosabb ismereteket szerezhessenek és lehetőségük legyen gyakorlati és gondolati feldolgozásukra, a kreativitás erősítésére.
- c) Irányított tanulási folyamatokat szervezünk (elsősorban a nagycsoportban).
A kötelező foglalkozásokon a tanulás alapja:
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
 - az óvónő-gyermek derűs, nyugodt légkörben történő aktív, közös tevékenysége
 - a folyamatos megfigyelésre épülő tanulásirányítás
- d) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében egyéni és kiscsoportos foglalkozásokat szervezünk a felzárkóztatás és a tehetséggondozás érdekében.

Az óvónő feladata a tanulási képességek fejlesztésénél:

- nyugodt, derűs légkört teremtsen,
- vegye figyelembe és folyamatosan kövesse nyomon a gyermekek egyéni fejlettségét,
- segítse a gyermekek adottságainak, képességeinek kibontakoztatását,
- vegye figyelembe érzelmi-akarati életük megnyilvánulásait,
- személyre szabott pozitív megerősítéssel segítse a gyermekek fejlődését,
- változatos eszközöket, kellékeket biztosítson
- megvalósítsa a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, segítse fejlődésüket.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek iskolaérettségének testi, lelki és szociális kritériumai vannak, amelyek a belső érés, a családi és az óvodai nevelés eredményeként alakulnak ki.

Az óvónők folyamatosan nyomon követik a gyermek fejlődését, feljegyzéseket készítenek és ezek alapján állapítják meg, hogy a gyermek milyen fejlettségi szinten áll, alkalmas-e az iskolába lépésre. Döntésüket szükség esetén a Nevelési Tanácsadó ill. a Szakértői Bizottság véleménye alapján alakítják ki.

A gyermek érettség-, ismeret és képességjellemzői óvodáskor végére:

Testi fejlettség:

- eléri az első megnyúlás fázisát, eljut az első alakváltozáshoz, testarányai megváltoznak
- megkezdődik a fogváltás
- mozgása és finommotorikája harmonikus, összerendezett, irányított
- terhelhetősége alkalmassá teszi az iskolai életre

Lelki fejlettség:

- érdeklődő, kialakulnak a tanuláshoz szükséges képességei
- szándékos és tartós figyelemre képes
- megjelenik a szándékos bevésés, felidézés, a megőrzés időtartama megnő
- gondolkodása elemi fogalmi szinten van
- kialakul a kontextusos beszéd, tisztán ejti a hangokat
- érthetően, folyamatosan kommunikál
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről

Szociális fejlettség:

- megfelelő feladat- és szabálytudattal, kötelességérzettel rendelkezik
- akarata és önfegyelme alkalmassá teszi mozgásszükségletének fékezésére és kollaborációra
- alkalmas a közösségi életbe való beilleszkedésre, együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- **vágyik az iskolába**

A fentiek alapján a gyermek iskolaérettségét csak komplex módon, az egész személyiségre kiterjedően vizsgálhatjuk, figyelembe véve szociális helyzetét, szomatikus állapotát, pszichikus tulajdonságait. Ezért hangsúlyozzuk, hogy az óvodai nevelésnek a gyermek egész személyiségére ki kell terjednie.

Az iskolára történő felkészítés nem egy elkülönített, „direkt” feladat az óvodánkban, mert azt valljuk, hogy ingergazdag környezetben, a megfelelő eszközök biztosításával, a gyermekek kereső-kutató problémamegoldását segítve a gyermek 6-7 éves korára alkalmassá válik az iskolai életre.

Az óvónő feladata, hogy a gyermekek egyéni fejlődését nyomon kísérje és ha valahol megtorpanást tapasztal, a gyermek adottságait figyelembe véve segítse a továbblépést.

Fontos, hogy a kiemelkedő képességű gyermekeknek is biztosítsa a fejlődését.

A következőkben részletezzük, hogy az egyes területeken milyen fejlettségi szintre szeretnénk eljuttatni a gyermekeket nagycsoport végére:

Verselés, mesélés

Figyelmesen, csendben hallgassák végig a mesét, legyenek kedvenc mesehőseik. Össze tudják kapcsolni a folytatásos mesék szálaikat. Legyenek kedvenc meséik és mesehőseik. Tudjanak beszélgetni az elhangzottakról, a mese tartalma jelenjen meg játékaikban, dramatizálásukban.

Tudjanak önállóan elmondani verseket, mondókákat, maguk is improvizáljanak. Érezzék meg a versek hangulatát, érzelmi üzenetét.

Érdeklődjenek a könyvek iránt, együtt is nézegessenek könyveket, meséljenek a látottakról. Vigyázzanak a könyvekre. Egy-egy betű iránt érdeklődjenek.

Hittan

Az előző évek során tanult imádságokat tudják önállóan elmondani, néhány szóban önállóan is tudjanak imádkozni.

Legyenek kedvenc egyházi énekeik, azokat tisztán énekeljék.

Az ismert történetek közül tudjanak bábozni, dramatizálni, ábrázolni számukra kedves jeleneteket.

Szívesen nézegessék a Gyermek Bibliát, ismert történetekről tudjanak mesélni.

Aranymondásokat tudjanak felidézni.

A történetek erkölcsi vonatkozású tartalmát próbálják megvalósítani életükben.

Otthonosan mozogjanak a templomban, imaházban.

A külső világ tevékeny megismerése

Érdeklődjön környezetére iránt, figyeljen fel az új jelenségekre, változásokra. Ismerje fel, értelmezze és kutassa az ok-okozati összefüggéseket. Legyen képes egyszerű ítéletalkotásra, elemi következtetések levonására.

Ismerje: lakása címét, szülei foglalkozását, a gyalogos közlekedés szabályait, napszakokat, évszakokat, testrészeket, színek árnyalatait, a környezetében található állatokat, növényeket. Érdeklődjön más tájak élővilága iránt.

Érdeklődjön a matematikai vonatkozású ismeretek iránt, játékában jelenjenek meg a matematikai ismeretek. Különböztessen meg mennyiségi, formai, nagyságbeli viszonyokat.

Mozgás

Képes legyen minden természetes mozgás elvégzésére, mozgása folyamatos, gördülékeny legyen. Mozgása legyen célirányos, szervezett. Ügyesen használja a tornaeszközöket, egyensúlyozása megfelelő legyen. Legyen képes változó tempójú, ritmusú, irányú mozgásra. Teljesítőképessége legalább közepes szintet érjen el.

Helyesen mérje fel a térbeli viszonyokat, testsémája alakuljon ki. Biztosan tájékozódjon az adott térben.

Játékok során tartsa be a szabályokat, kudarcűrő képessége megfelelő szintű legyen. Legyen képes csoportos játékokra, alkalmazkodjon a csoportkövetelményekhez.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Tudja a megismert technikákat önállóan használni, legyenek saját ötletei. Kézdominanciája biztos legyen, finommotorikája megfelelő legyen (ceruzafogás, nyomaték), szem-kéz koordinációja tegye alkalmassá az iskolai feladatok teljesítésére.

Különböztesse meg a színárnyalatokat, rajzaiban jelenjenek meg a konstanciák. Képi emlékezete legyen megfelelő, megjelenhet a betű- és számmásolás is.
Rajzai legyenek felismerhetőek, arányosak, részletekre is kiterjedők.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Legyen képes differenciálni és felismerni a zenei hangokat, a tárgyi és természeti környezet hangjait. Tisztán adja vissza a zenei motívumokat. Legyen képes egyszerűbb dallam megtanulására, sikeresen kapcsolja össze a dallamot, ritmust, mozgást. Improvizáljon dallamot, ritmust, szöveget. Szívesen énekeljen, használja a ritmushangszereket, örömmel vegyen részt a dalos játékokban. Legyen képes kiválasztani a neki tetsző ill. nem tetsző zenét. Érezze meg a zene hangulatát. Legyen képes egyensúlyváltást kívánó mozgásokra, térformák alakítására, egyszerű, játékos táncmozgásokra.

VIII. A gyermekek védelmével kapcsolatos feladatok meghatározása

A gyermekvédelmi munka irányítója és felelőse az óvodavezető, fő feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.

A vezető felelőssége kiterjed:

- az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésére
- a gyermekbalesetek megelőzésére
- a rendszeres egészségügyi vizsgálatok biztosítására
- az egészséges életmód biztosítására
- az 5. életévüket betöltött gyermekek számontartására (jegyzővel együttműködve)
- a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek nyilvántartására
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek jogainak biztosítására
- a szociális hátrányok enyhítését valamint az esélyegyenlőséget célzó intézkedések megtételére
- a gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmére
- tárgyi, személyi feltételek biztosítására a gyermekvédelmi munkához
- a gyermekvédelmi szervekkel való kapcsolattartásra

Az óvodavezető a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátására gyermekvédelmi felelőst bíz meg, aki a nevelőtestülettel, gyermekvédelmi intézményekkel és a szülőkkel együttműködve látja el feladatát. A gyermekvédelmi felelős éves munkatervet készít.

A gyermekvédelmi felelős nevét és fogadóidejét az óvoda faliújságján tesszük közzé, rendkívüli esetekben előre megbeszélte időpontban is fogadóórát tart. Feladatait a munkaköri leírás határozza meg.

A nevelőtestület a gyermekvédelem hatékonyságát az alábbi tevékenységekkel segíti elő:

- szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepélyek, kirándulások szervezése
- az óvoda munkarendje alkalmazkodik a szülők időbeosztásához

- játszóházak szervezése
- óvodai szociális szolgáltatások bevezetése (ingyenes étkezés, kirándulás)
- kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal
- mentálhigiénés foglalkozások a szülők részére a lelkesz vezetésével
- az óvónők a nevelési év elején és kirándulások, séták előtt balesetvédelmi oktatást tartanak a gyermekek részére az életkorunknak megfelelő szinten.

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

JEGYZÉK

A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
I. Helyiségek		
csoportszoba	3	
tornaszoba	1	
logopédiai fogl., egyéni fejl.	1	
játszóudvar	2	
óvodavezetői iroda	1	
óvodavezető-helyettesi iroda	1	nevelőtestületi irodával együtt

gazdasági vezetői iroda	1	
nevelőtestületi szoba	1	
orvosi szoba		gazdasági irodával együtt
gyermeköltöző	3	
gyermekmosdó, WC	3	
	Kiszolgálóhelyiségek	
felöltöző	1	mosókonyhával együtt
elkülönítő szoba		nevelőtestületi irodával együtt
melegítőkonyha	1	
tálaló-mosogató	1	
felöltöző mosdó	1	
felöltöző WC	2	
mosléc-tároló	1	
egyéb raktár	1	
szertár		tornateremben
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai		
1. Csoportszoba		
Óvodai fektető	Gyermeklétszám szerint 1	
Gyermekszék	Gyermeklétszám szerint 1	
Gyermekasztal	Gyermeklétszám szerint	
Fényvédő függöny	Ablakonként 1	
Szőnyeg	Csoport nagyságától függően	
Játéktartó szekrény vagy polc	Csoportszobánként 3	
Fektető tároló	Csoportonként 1	
Élősarok állvány	Csoportonként 1	
Hőmérő	Csoportonként 1	
Óvónői asztal	Csoportonként 1	
Felnőtt szék	Csoportonként 1	
Eszköz-előkészítő asztal	Csoportonként 1	
Textiltároló szekrény	Csoportonként 1	
Edény és evőeszköz tároló	Csoportonként 1	
Szeméttartó	Csoportonként 1	
2. Tornaszoba		
Tornapad	4	
Tornaszőnyeg	4	
Bordásfal	4	
Többfunkciós mászó készlet	1	
3. Egyéni fejlesztő szoba		
Tükör	1	
Asztal	3	
Szék	12	
Szőnyeg	1	
4. Játszóudvar		
Kerti asztal	1	2 beszerzése szükséges
Kerti pad	2	4 beszerzése

		szükséges
Babaház	1	2 beszerzése szükséges
Udvari homokozó	2	1 kialakítása szükséges
Takaróháló	2	
Mozgásfejlesztő eszközök	V. rész szerint	
5. óvodavezetői iroda		
Íróasztal és szék	1-1	
tárgyalóasztal	1	
szék	2	
telefon	1	
könyvszekrény	1	
iratszekrény	1	
6. gazdasági vezetői iroda		
Asztal	1	
Szék	2	
Iratszekrény		Beszerzése folyamatban
lemezszekrény		beszerzése folyamatban
írógépasztal és szék	1	
számítógépasztal és szék	1	
telefon	1	
fax	1	
Számítógép, nyomtató	1	
7. Nevelőtestületi szoba		
fiókos asztal	6	
szék	6	
könyvtári dokumentum	500	
könyvszekrény	2	
tükör	1	
mosdókagyló	1	
8. Orvosi szoba	Berendezése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint	
9. Gyermeköltöző		
Öltözőrekesz, ruhatároló, fogas, cipőtároló	Gyermeklétszám figyelembevételével	
öltözőpad	Gyermeklétszám figyelembevételével	
10. Gyermekmosdó, WC		
Törülközőtartó	Gyermeklétszám figyelembevételével	
falitükör	Mosdókagylónként 1	
hőmérő	helyiségenként 1	
Rekeszes fali polc	Gyermeklétszám figyelembevételével	
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések		
Tisztálkodó felszerelések	Mosdókagylónként 1	Folyékony

		szappantartó, körömkefe
Egyéni tisztálkodószerek	felőtt és gyermeklétszám szerint 1	
Fésűtartó	csoportonként 1	
Törülköző	Felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	
Abrosz	Asztalonként 3	
Takaró	Gyermeklétszám szerint 1	
Ágyneműhuzat	Gyermeklétszám szerint	
IV. Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök		
Szennyesruha tároló	1	
Mosottruha-tároló	1	
mosógép	1	
vasaló	1	
vasalóállvány	1	
szárítóállvány	1	
Takarító eszközök	1	
Kerti munkaeszközök	1	
hűtőgép	2	
porszívó	1	
V. Nevelőmunkát segítő játékok, játékeszközök		
Bábok, dramatizálási kellékek, barkácsolás eszközei	csoportonként a gyermeklétszám figyelembe vételével	
Mozgásfejlesztő eszközök: karikák, labdák, szalagok, babzsák, szerpentes botok, tornabot, egyensúly-készlet, hengerek, kendők, tornaszőnyeg, zsámoly, ugráló kötél, függeszthető sportszerek	egy csoportra való készlet	
Trambulin	2	
Ének-zene, énekes játékok eszközei: furulya, metallofon, dob, cintányér, triangulum stb.	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Az anyanyelv fejlesztésének eszközei: képeskönyvek, diafilmek, kártyák, fejlesztő játékok, diavetítő, vetítívászon	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Értelmi képeségeket(érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreatív fejlesztő anyagok	Gyermeklétszám figyelembevételével	

Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás,) kézimunka, anyagok, eszközök	Gyermeklétszám figyelembevételével	
A természeti, emberi, tárgyi-környezet megismerését elősegítő eszközök	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Gyermeklétszám figyelembevételével	
2. A nevelőmunkát segítő eszközök:		
televízió	1	
DVD-lejátszó	1	
CD lejátszó	Csoportonként 1	
diavetítő	1	
vetítövászon	1	
hangszer pedagógusoknak	1	
hangszer gyermekeknek	Gyermeklétszám figyelembevételével	
egyéni fejlesztést szolgáló felszerelések	Gyermeklétszám figyelembevételével	
VII. Egészség és munkavédelmi eszközök		
Ételminta-vétel készlet	15	
Mentőláda	1	Közegészségügyi előírások szerint
Gyógyszerszekrény	1	Közegészségügyi előírások szerint
Munkaruha		Előírás szerint
Védőruha		Munkavédelmi szabályzat szerint
Tűzoltó készülék		Tűzvédelmi szabályok szerint

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezető.....	2.
II. Gyermekkép, óvodakép.....	2.
III. Nevelési koncepciónk.....	4.
IV. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	5.
1. Az egészséges életmód alakítása.....	5.
2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés.....	6.
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	8.
V. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	9.
1. Személyi feltételek.....	9.
2. Tárgyi feltételek.....	10.
3. Az óvodai élet megszervezése.....	10.
a) Éves ritmus.....	11.
b) A hét ritmusa.....	12.
c) Napirend.....	12.
d) Nyitva tartás, szünidők.....	13.
4. A gyermekek és az óvodai csoportok fejlődésének ellenőrzése és értékelése.....	13.
5. Az óvoda kapcsolatai.....	14.
a) Együttműködés a szülőkkel.....	14.
b) Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata.....	15.

c) Az óvoda és az iskola kapcsolata.....	15.
d) Óvoda Alapítvány.....	15.
e) Egyéb kapcsolatok.....	16.
VI. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	17.
1. Játék.....	17.
2. Verselés, mesélés.....	18.
3. Hittan.....	20.
4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	21.
5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	23.
6. Mozgás.....	24.
7. A külső világ tevékeny megismerése.....	25.
8. Munka jellegű tevékenységek.....	28.
9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	30.
VII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	31.
VIII. A gyermekek védelme.....	33.
Jegyzék – Kötelező eszköz és felszerelés.....	35.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK, LEGITIMÁCIÓS

ZÁRADÉK

A PROGRAMOT ÁTDOLGOZTA, MÓDOSÍTOTTA:

A Szivárvány Evangélikus-Keresztyén Óvoda nevelőtestülete

Nagytarcsa, 2013. április 3.

SZÜLŐI MUNKAKÖZÖSSÉG NYILATKOZATA

A Szivárvány Evangélikus-Keresztyén Óvoda Helyi nevelési programját a Szülői Munkaközösség megismerte és elfogadta.

Nagytarcsa, 2013.

.....

Szülői Munkaközösség nevében

A SZIVÁRVÁNY EVANGÉLIKUS-KERESZTYÉN ÓVODA IGAZGATÓTANÁCSÁNAK NYILATKOZATA

A Szivárvány Evangélikus-Keresztyén Óvoda Helyi nevelési programját az Igazgatótanács jóváhagyta.

Nagytarcsa,

.....

Igazgatótanács nevében

A Szivárvány Evangélikus-Keresztyén Óvoda Helyi nevelési programját a nevelőtestület
elfogadja.

Nagytarcsa,

.....

.....

.....

.....

.....

A Nagytarcsai Evangélikus Egyházközség Presbitériuma a Szivárvány Evangélikus-
Keresztyén Óvoda Helyi nevelési programját jóváhagyja.

Nagytarcsa,

.....

Presbitérium nevében

